

KHATAMAN NEBIJJIN

INTERPRETACIJE
EMINENTNIH UČENJAKA ISLAMA

KHATAMAN NEBIJJIIN

Interpretacije
eminentnih učenjaka islama

Title / Naslov

“KHATAMAN NEBIJJIIN”

Interpretacije eminentnih učenjaka islama

Bosnian translation

“Khataman Nabiyyeen”

Interpretations of eminent learned scholars of Islam

Translator / Prevod

Fahrija Avdić

Checked with original / Uporedba sa originalom

Wasim Ahmad, Missionary Bosnia

© ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATION LIMITED

Published by / Izdavač

Verlag der Islam, Frankfurt am Main

© **Verlag Der Islam**

1st Edition

May 2010

Printed by / Štampa

PIKOK Sarajevo

ISBN: 978-3-932244-67-4

MESDŽID BAITUL-ISLAM

Ahmadija muslimanski centar

Tuzlanska 1b, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel./fax: 00387 (33) 612 612

www.alislam.org - www.ahmadija.ba

e-mail: info@ahmadija.ba

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

نَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ ۞

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ-

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ ۞

“Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru svih svjetova; mir i blagoslov neka su na Njegovog vjerovjesnika Muhammeda s.a.v.s., i na cijelo njegovo potomstvo i ashabe.”

PREDGOVOR

Jedna od mnogih optužbi kojom protivnici pogrešno optužuju ahmadijat jeste da ova zajednica ne vjeruje u Časnog Poslanika s.a.v.s. kao Khataman Nebijiiin i da je, prema tome, odstupila od 14 stotina godina starog vjerovanja pravovjernog islama. Ova optužba, kao i sve druge njihove optužbe, neistinita je i neosnovana kleveta. Stvarna je činjenica da ni jedna sekta islama ne vjeruje u Časnog Poslanika s.a.v.s. istom silom, istom iskrenošću, istom pronicljivošću i sigurnošću kao što ahmadi muslimani vjeruju. Osnivač ahmedija pokreta kaže:

“Optužba podignuta protiv mene i mojih sljedbenika da mi ne vjerujemo u Allahovog Vjerovjesnika s.a.v.s. kao Khataman Nebijiiin je lažna optužba. Oni koji nas okrivljuju sigurno ne vjeruju u njega čak ni milioniti dio s takvom revnošću, uvjerenjem, pronicljivošću i dubokom sigurnošću s kojom mu mi vjerujemo da je Khatamal Anbijja.”(novine 'Al-Hakam', 17. 3. 1905.)

Kad se naprijed spomenuta stajališta iznesu kao dokaz da su ove klevetničke optužbe naših protivnika lažne, oni su skloni kazati da je sve ovo tek puko verbalno izjavljivanje koje nema iskrenosti iza sebe; da je istina da je Mirza Sahib opravdao novo skretanje za svoje poslanstvo pod krinkom 'Ummati' ili 'Zilli' Nabi, a da se u stvarnosti on suprotstavio i opozvao kur'anski ajet koji se odnosi na 'Khataman Nebijjiin,' te da termini 'Zilli Poslanik' ili 'Ummati Poslanik' bili izmišljeni da vrata poslanstva mogu ostati otvorena. Ovo je učinjeno unatoč činjenici da su svi prošli učenjaci potpuno zatvorili vrata poslanstva zauvijek. Međutim, mala potraga za istinom jasno će pokazati pravednom i poštenom istražitelju da je ova optužba potpuno bez sadržaja i da nema čak ni najmanje veze sa činjenicama.

Ako želite znati istinu, Ahmadija zajednica je jedina koja predstavlja istinska značenja izraza 'Khataman-Nebijjiin' upravo na isti način kako su to prije objasnili učeni pobožni ljudi i bogobojazni učenjaci islama. Ahmedija zajednica nije ni najmanje odstupila od istine. Naprotiv, protivnici ahmedijata su ti koji su odstupili i posvojili novotarije, te smutljivo optužuju ahmadi muslimane.

U brojnim zemljama gdje se govori engleski vjerske vođe iz inostranstva daju iskrivljene verzije istinskog značenja arapskih riječi KHATAMAN NEBIJJIIN. Ova knjižica će pomoći u razumijevanju njegove istinske interpretacije ne samo od strane ahmadi muslimana nego i od uglednih učenjaka prošlosti.

Najbolji put da riješimo ovo pitanje bit će da navedemo upravo iste odlomke na kojima su naši protivnici zasnovali svoje optužbe i donijeli svoju osudu odmetništva protiv Osnivača ahmadija pokreta. Pažljivo i nepristrasno proučavanje ovih navoda ubijedit će pravedne i poštene čitaoce da Osnivač ahmadija pokreta ni na koji način nije odstupio od stajališta prosvijetljenih pobožnih ljudi i da se zapravo divio i poštovao muslimanske učenjake prošlosti. Nasuprot tome, postat će očito da je on, također, učio svoje sljedbenike istom stajalištu koje su prihvatili i raniji učenjaci i vrlo pobožni ljudi islama.

Novo vjerovanje su, prema tome, posvojili samo oni koji optužuju. Mi zato nemamo potrebu da se dalje zadržavamo na ovoj tački. Onaj ko voli istinu i ima strah od Boga u svom srcu odmah će prepoznati ko je u pravu, a ko nije.

Ja se zahvaljujem gospodinu M. Akramu Ghauri koji se prihvatio prijevoda ove knjižice na urdu jezik, koju je objavio od Naazim-I-Iršad, Vakfi Jadeed.

ŠEIKH MUBARAK AHMAD
Amir i imam Londonske džamije

KHATAMAN NEBIJJIIN

Obećani Mesija, a.s., kaže:

“To uzvišeno svjetlo koje je dato čovjeku, tj. najsavršenijem među njima, nije postojalo ni među melecima ni među zvijezdama; niti je postojalo u Mjesecu niti u Suncu, niti u morima niti u rijekama; ono se ne može naći u rubinima ili smaragdima, niti u safirima, ni u biserima; ono nije postojalo ni u kakvom zemaljskom ili nebeskom predmetu. Njega je posjedovao samo čovjek, znači, postojalo je u najsavršenijem čovjeku, čija je potpuna i završena vrhovna i najviša osoba naš učitelj i poglavar, Muhammed, odabrani, poglavar svih poslanika, vođa onih koji su živi. Prema tome, ovo svjetlo je bilo dato tom čovjeku i u određenom stepenu svima koji su na sebi svojstven način bili slični njemu. Ovu vrlinu je u savršenoj i potpunoj manifestaciji imao naš Učitelj i Poglavar, nepismeni poslanik, istinski, onaj čija je istina posvjedočena, Muhammed, odabrani, s.a.v.s. (Allahov mir i blagoslov bio na njemu).” (*Roohani Khazain*, tom 5: *Ajena-e-Kamalate-e-Islam*, str. 160-162)

Khatam: Ima značenje da je zakon kojem nas je učio Časni Poslanik s.a.v.s. zadnji i konačan zakon koji ne može biti opovrgnut (stavljen van snage) do kraja svijeta, ali da poslanstvo koje ne donosi zakon, podložno zakonu Muhammeda s.a.v.s. i poslanstvo jednog od njegovih sljedbenika stečeno kroz dobrotvornost Muhammeda s.a.v.s. i poslanstvo koje je bilo zarađeno odlikama njegovog pečata potvrde, još uvijek ima prevagu i nije zabranjeno.

Osnivač ahmadija pokreta kaže:

“Cijelim svojim srcem i dušom ja vjerujem u Časnog Poslanika s.a.v.s. i znam da su sve vrste poslanstva dosegle vrhunac u njemu i da je njegov Zakon zadnji zakon. Ipak, postoji vrsta poslanstva koje nije zabranjeno, a to poslanstvo podrazumijeva ono koje je stečeno kroz bezuvjetno slijedenje njega, poslanstvo u kojem je odraženo njegovo vlastito svjetlo. Zato što je ovo poslanstvo, zapravo, dio poslanstva Muhammedovog (s.a.v.s.) i njegov je vlastiti odraz, proizišlo samo kroz njegovu dobrotvornost.” (*Čašmae Marifat*, str. 324)

Evlija među evlijama, imam i reformator drugog milenija, **hazreti Šeikh Ahmad Farooki** iz Sarhinda (umro 1034. god. po Hidžri/1624. god. naše ere), izjavio je:

“Uzdizanje poslanika poslije Khatamar Rusul hazreti Muhammeda Odabranog s.a.v.s. između njegovih sljedbenika i kao nasljedstvo ni na koji način se ne suprotstavlja njegovom statusu kao Khatamar Rusul. Prema tome, o vi čitaoci, ne budite među onima koji sumnjaju.” (*Maktubat imam Rabbani hazreti Mujaddid Alif Thani*).

Obećani Mesija, Osnivač ahmadija pokreta, kaže:

“Ovaj visoki položaj je meni bio poklonjen zato što sam slijedio Časnog Poslanika s.a.v.s. Da ja nisam bio jedan od njegovih sljedbenika i da nisam vjerno slijedio njegovo učenje nikada ne bih mogao postići ovaj visoki položaj zajedništva s Allahom, čak i ako bi moja dobra djela bila kao visoke planine. Ovo je zato što su se sada sva poslanstva završila. Ne može više biti uzdignut poslanik koji donosi zakon, ali se ipak može pojaviti poslanik koji ne donosi zakon. No, on uvijek mora biti sljedbenik Časnog Poslanika s.a.v.s. Ja sam, prema tome, sljedbenik kao i poslanik.” (*Tajallijati Ilahijja*, str. 24)

Najslavniji i najistaknutiji komentator Časnog Kur'ana i vođa sufijske škole misli **hazreti Mohjiud Din Ibn-Arabi** rekao je:

“Iz proučavanja i dubokog razmišljanja o Darudu (salavatu) stigli smo do konačnog zaključka da će među muslimanima,

sigurno biti osoba čiji će položaj, u pitanju poslanstva, napredovati do nivoa poslanika, ako Allah bude zadovoljan. Ali njima neće biti data nikakva knjiga Zakona.” (*Fatuhati Makijja*, tom I, str. 545)

Obećani Mesija je u nekim od svojih perzijskih strofa rekao:

“Ja sam uvijek čvrsto pristajao uz Poslanika, čije ime je Muhammed s.a.v.s.

On je vođa među poslanicima i najbolji od ljudi. Sve vrste poslanstva su dosegle svoj vrhunac u njemu.

Koju god duhovnu vodu pijemo, mi to stječemo samo iz njegovog izvora.

Ko god je utolio svoju duhovnu žeđ, učinio je to samo iz ovog izvora.

Svako svjetlo i svako savršenstvo koje steknemo jedino je iz njegovog vrela.

Sigurno nije moguće doprijeti Istinski Voljenog osim kroz njega.

Ja imam tako jaku ljubav za Muhammeda, Odabranog, usađenu u mom srcu, da svakog časa hoće da se uzvine prema njemu kao ptica.”

Dok diskutujemo o predmetu poslanstva i o imamatu, mudrac vrlo velikog ugleda, šesti imam šiija sekte koji je živio u prvom stoljeću islama (umro 148. po Hidžri/765. naše ere), **hazreti Ja’far Sadik** r.a. rekao je:

“Hazreti Abu Ja’far, dok je diskutovao o kur’anskom ajetu: ‘...Mi smo sigurno dali Knjigu djeci Ibrahimovoj...’, rekao je da je Allah dao djeci Ibrahimovoj vjerovjesnike, poslanike i imame. Ali ono što je ironično jeste da ljudi vjeruju u ono čime je Allah blagoslovio djecu Ibrahimovu, a ipak poriču ovaj blagoslov za potomstvo Muhammeda s.a.v.s.

Vrlo slavan sufija i vrlo popularan govornik i pisac **hazreti imam Abdul-Wahab Š’erani** (umro 976. po Hidžri/1568. naše ere) kaže:

“Neka se zna da red poslanstva nije potpuno prestao: poslanstvo koje donosi Zakon je to koje je prestalo.” (*Al-Javakeet val Javahar*, tom III, str. 35)

Visoko istaknuti komentator iz Španije i veliki šejh **hazreti Mohjiud Din Ibni-Arabi** (umro 638. po Hidžri/1240 naše ere) kaže:

“Poslanstvo među ljudima će se nastaviti do zadnjih dana iako je poslanstvo koje donosi Zakon prestalo. Poslanstvo koje donosi Zakon je tek vrsta poslanstva.”

Obećani Mesija, **hazreti Ahmad**, kaže:

“Jedino su zapečaćena vrata onog poslanstva koje sobom donosi nove naredbe ili u kojem je onaj koji tvrdi (poslanstvo) potpuno odvojen od Časnog Poslanika s.a.v.s. i smatra sebe potpuno neovisnim. Ali ako objava onog koji tvrdi (poslanstvo) opisuje njega da je istinski sljedbenik, a ipak je nazvan poslanikom, takva tvrdnja se ne suprotstavlja naredbama Časnog Kur’ana, zato što je onaj koji tvrdi (poslanstvo) sljedbenik, i on je, zapravo, odraz poslanstva Časnog Poslanika s.a.v.s.; i on nije neovisan poslanik.” (*Zameema Baraheeni Ahmadija*, tom 5, str. 177-178)

Hazreti Šah Valiullah iz Delhija (umro 1171. po Hidžri/1702. naše ere), najslavniji muhaddith (pisac predanja), univerzalno priznat govornik i reformator 12. stoljeća islama, u svojoj popularnoj knjizi *’Tofheemati Ilahija’* izjavio je pod Božijim nadahnućem:

“Tvrdnja da je Časni Poslanik Khataman Nebijiiin znači da se sada neće pojaviti osoba koju će Allah odrediti sa Zakonom za ljude; takoreći, sada neće biti nikakvog poslanika koji će doći sa novim Zakonom.”

Poštovani **šejh Abdul-Kadir** iz Kurdistanu kaže:

“Tvrdnja da je Časni Poslanik Khataman Nebijiiin podrazumijeva da niko poslije njega neće biti određen poslanikom sa novim Zakonom.”

Komentarišući gornji izraz Khataman Nebijjiin, **Obećani Mesija** kaže:

“Sva poslanstva, sa izuzetkom poslanstva Muhammeda s.a.v.s., sada su završena. Nikakav poslanik sa novim zakonom se više nikada ne može pojaviti. Ali može doći poslanik bez zakona za kojeg je neophodno da bude jedan od njegovih sljedbenika.”
(*Tajalijati Ilahija*, str. 25)

Najistaknutiji učenjak sunitske sekte, okean racionalnog znanja i vrlo ugledan učenjak, **hazreti Maulana Abul-Hasanat Abdul-Hajee** (umro u 1304. po Hidžri/1886. naše ere) iz Farangi Mahal, Lucknow (na strani 16 svoje knjige ‘*Dafe-ul Vasavas*’, novo izdanje) daje svoja lična uvjerenja u vezi sa ‘Khatami Nebuvat’ i kaže:

“Poslije preseljenja Časnog Poslanika s.a.v.s. ili čak u toku njegovog života nije nemoguće da neko bude uzdignut do položaja običnog poslanika. Ali poslanik sa novim zakonom je, zaista, zabranjen.”

Obećani Mesija ahmadija pokreta kaže:

“Naš poslanik je Časni Poslanik s.a.v.s., i ne može biti nikakvog poslanika poslije njega osim onoga ko je stekao svoje svjetlo kroz svjetlo Časnog Poslanika i samo je njegova menifestacija i njegov odraz.” (*Al-Istifa*, str. 22, 1907. god.)

Hazreti Mirza Mazhar Jan Janan Naqshbandi (umro 1195. po Hidžri/1781. naše ere), priznati autoritet misticizma, dobro poznata obrazovana osoba i stručnjak poezije i proze, rekao je:

“Nikakvo savršenstvo, osim savršenstva poslanstva koje donosi zakon, nije završeno. U pogledu drugih dobrotvornosti Svemogućeg Boga, On niti je škrt niti oskudan.” (*Makamati Mazhari*, str. 88)

Hazreti Mohjiudin Din Ibn-Arabi je rekao:

“Poslanstvo koje donosi zakon i vjerovjesništvo sada je prestalo poslije Časnog Poslanika s.a.v.s. Prema tome, neće biti

poslanika sa zakonom poslije njega.” (*Fususul Hakam*, str. 140-141)

Hazreti Sajied Abdul-Karim Jilani napisao je:

“Dolazak poslanika koji donosi zakon poslije Časnog Poslanika s.a.v.s. prestao je, jer je on bio uzdignut da bude 'Khataman Nebijiiin' zato što je sa sobom donio tako savršen Zakon kakav ni jedan poslanik prije njega nije donio.” (*Al-Insanul Kamil*, tom I, str. 68, egipatsko izdanje)

Poglavica mistika i šejh svog vremena **hazreti Al-Šeikh Bali Afandi** (umro 960. po Hidžri) rekao je:

“'Khatamar Rusul' je onaj poslije koga neće biti rođen nikakav poslanik sa novim zakonom.” (*Šarah Fususul Hakam*)

Obećani Mesija je napisao:

“I sva vrata prema Njemu su zatvorena, osim jednih, a to su ona otvorena Časnim Kur'anom. I nije više neophodno zasebno slijediti različita poslanstva i knjige koje su prije prošle jer ih je poslanstvo Muhammeda, s.a.v.s., sve obuhvatilo. Sve istine koje osobu vode Bogu nalaze se unutar kur'anskih učenja. Zato su sva prethodna poslanstva zapečaćena poslanstvom Muhammeda, s.a.v.s. Poslanstvo Muhammeda, s.a.v.s., nije nemoćno u svojim blagodatima. Zapravo, ovo poslanstvo posjeduje najviše blagodati od svih poslanstava. Slijedenjem ovog poslanstva steknuta je blizina Bogu i postignute su veće blagodati i Božija ljubav nego ikad prije.” (Oporuka, *Al-Vassijjat*, str. 14)

Hazreti Maulana Farangi Mahal, koji je umro 1304. po Hidžri rekao je:

“Učenjaci sunitske sekte također vjeruju u (i tumače) činjenicu da se u toku službe Časnog Poslanika s.a.v.s. ne može pojaviti poslanik koji donosi zakon i da se njegovo poslanstvo proteže do zadnjih dana. Poslanik koji se pojavi u toku njegove službe neophodno će biti sljedbenik Zakona Muhammedovog.” (*Mađmu'ah Fatawa*, Maulvi Abdul-Hajee, tom I, str. 144)

Hazreti Šah Vali Ullah kaže:

“Ne može se pojaviti neovisni poslanik poslije Časnog Poslanika s.a.v.s. koji nije njegov sljedbenik i njegov pripadnik.” (*Al-Khairul Katheer*, str. 111)

Vrlo ugledan učenjak, sunce svjetskog misticizma, **hazreti maulana Jalalud Din Rumi**, Božija milost bila na njemu, (rođen 604. po Hidžri/1207. naše ere, umro 672. po Hidžri/1273. naše ere) kaže:

“Borite se teško na putu vrlina tako da budete blagoslovljeni poslanstvom, a ipak budete sljedbenik.” (*Mathnavi Maulana Rumi*, dio I, str. 53)

Časni Osnivač ahmadija pokreta kaže:

“Sve što Allah želi i traži od vas, jeste samo to da držite da je Bog jedan, i da je Muhammed, s.a.v.s., Njegov poslanik, *Khatam-al-Enbiya* - najuzvišeniji od njih. Poslije njega neće biti drugog poslanika osim onog kome će biti dat ogrtač *Muhammedijjata* kao *buruuz* (odraz odlika jedne osobe na drugu), jer sluga nije odvojen od svoga učitelja, niti je grana drukčija od svoga korijena.” (*Kišti Nuh (Naše učenje)*, str. 13, izdanje 1902.)

Najistaknutiji sufija Španije, veliki šejh **hazreti Mohjiud Din Ibn-Arabi** (umro 638. po Hidžri) kaže:

“Muhammedova uzvišenost je izražena činjenicom da je kroz 'Darud' salavat on uzdigao svoje vlastito potomstvo do nivoa poslanika, i njemu je bila data superiornost nad hazreti Ibrahimom kroz činjenicu da Zakon koji je donio neće nikada biti ukinut (opozvan).” (*Fatuhaati Makkijja*, tom I, str. 545)

Obećani Mesija, **hazreti Mirza Gulam Ahmad** a.s. kaže:

“Nikakav stepen savršenstva i uzvišenosti i nikakav stepen časti i blizine Allahu ne mogu nikada biti postignuti bez istinske i savršene pokornosti našem Časnom Poslaniku s.a.v.s. Šta god steknemo, poklonjeno nam je samo zbog njega i samo zbog njegovog odraza.” (*Izala Auham*, str. 138)

Maulana Muhamed Kasim (umro 1297. po Hidžri/1880. naše ere) kaže:

“Ako se čini da postoji jednakost i sličnost između uzora i njegovog odraza, nije važno; zato što superiornost čak i onda pripada njemu, jer je on uzor i Khataman Nebijjiin.”
(*Tahzeerun-Nas*, str. 30-33)

Hazreti Mirza Gulam Ahmad a.s. kaže:

1. Taj naš vođa, od njega je sva svjetlost, njegovo ime je Muhammed, on je taj moj Dilber.
2. Svi poslanici su sveti, jedan bolji od drugog; on je taj najbolji, od svih stvorenja.
3. On je najbolji od prvih, on je kao Mjesec. U svojoj ljepoti. Svaki pogled uprt je u njega. On je doista puni mjesec, koji rasvjetljava mrak.
4. Taj Dragi, neograničen prostorom, Taj Ljubljeni dubine mog srca. Bio nam je pokazan od njega (Muhammeda), jedinstven je on vođa.
5. Danas je on kralj vjera, on je kruna svih poslanika. Najčistiji, najpouzdaniji, ovo je njegova hvala.
6. U svojim rukama on nosi svjetiljku vjere, i on jedini daje svjetlo očima.
7. Doista, ja se žrtvujem potpuno za ovo svjetlo; sav i potpuno, ja sam predan njemu: ko sam ja, samo ovo je moja odluka.

KHATAM

U smislu da je on zadnji i konačni, ne u smislu vremena nego zbog slave i uzvišenosti, i također zbog njegovog visokog položaja i dostojanstva.

Hazreti Mirza Gulam Ahmad a.s. kaže:

1. Nema sumnje, Muhammed s.a.v.s. najbolji je od cijelog stvaranja, gospodar velikodušnosti i dobrotvornosti. On je ponos onih plemenitog srca i odabrani među dostojanstvenicima.
2. Sve najviše odlike velikodušja u njemu su u svojoj savršenosti. Najodabraniji blagoslovi svih vremena u njemu su u najvećem izobilju.
3. Muhammed s.a.v.s. nadilazi sve prethodne Božije miljenike: superiornost se ocjenjuje svojim stepenom, ne vremenom.
4. O moj Gospodaru, nastavi udjeljivati Svoje blagoslove (Daruud) na Svog poslanika (Muhammeda) u toku ovozemaljskog postojanja i također na drugom svijetu.

Hazreti Abu-Saeed Mubarak (umro 513. po Hidžri), veliki uredbodavac sufija, učitelj, primjer za one koji idu putem pravednosti, uzor za čiste duše i poglavica, također je bio učitelj hazreti Sejeda Abdul-Kadira Jilania. On je rekao:

“Čovjek je najprivilegovaniji od Božijih stvorenja. Kada dostiže vrhunac uzvišenosti, on u sebi počinje manifestovati sve spomenute odlike i njihove prirodne posljedice. On je onda nazvan savršenim čovjekom i vrhuncem svih savršenstava. Ovi atributi su u Časnom Poslaniku s.a.v.s. u najvećem izobilju.

To je razlog zašto je on nazvan 'Khataman Nebijjiin'." (*Tohfa Mursalah Šarif*, str. 51, prevedeno)

Vrlo slavan sufija, **hazreti Abu-Abdullah Muhammed bin Ali-Husein Al-Hakim** iz Tirmidhija (umro 308. po Hidžri) iznio je:

“Kako može slava i superiornost Muhammeda s.a.v.s. biti manifestovana ako mi tvrdimo da se on zadnji pojavio na svijetu? Ovo je, nema sumnje, interpretacija nerazboritih i neukih.” (*Kitab Khatamal Aulija*, str. 341)

Maulana Muhammad Kasim iz Nanauta (umro 1297. po Hidžri/1880. naše ere) kaže:

“Prema laiku je Allahov Vjerovjesnik s.a.v.s. kao KHATAM (pečat) trebao da se pojavi poslije svih prethodnih poslanika. Ali ljudi od razumijevanja i mudri znaju vrlo dobro da biti prvi ili zadnji, hronološki, ne nosi nikakvu važnost. Kako mogu, prema tome, riječi Časnog Kur'ana:

'...nego Allahov Poslanik i pečat Vjerovjesnika' (33:41)

značiti da ga veličaju? No, ja vrlo dobro znam da niko među muslimanima neće biti spreman da se složi sa običnim ljudima.” (*Tahzirun Nas*, str. 3)

Riječi u navodnicima zaslužuju posebnu pažnju. Kakva je razlika između mudrog i neukog (laika) čovjeka – običnog čovjeka? Šta je to što muslimani neće da prihvate? Da li se koncept Ahmedija zajednice slaže sa konceptom muslimana ili sa konceptom običnog čovjeka?

Maulana Muhammed Kasim dalje navodi:

“Ako konačnost poslanstva Časnog Poslanika bude razmatrana u svjetlu njegovih izvanrednih atributa i da je on dostigao vrhunac izvanrednosti, kao što sam već iznio, ali ne hronološki, i čiju visinu niko nikada ne može dostići, pitanje njegove superiornosti nad svim osobama postaje ustanovljena kako nad onima koji su umrli tako i nad onima koji dođu poslije njega. Ako prihvatimo ovaj pogled, to uopće neće biti protiv

njegove konačnosti, čak i ako se neko u budućnosti pojavi kao poslanik.” (*Tahzirun Nas*, str. 28)

Navedeno posve jasno pokazuje da ovaj učenjak nije vjerovao da će se pojaviti novi poslanik i on se također pridržavao uobičajenog koncepta da će poslanik Isa, sin Merjemin, doći natrag. No, ovaj njegov koncept nije bio zasnovan na ideji da će dolazak novog poslanika opovrgnuti konačnost Časnog Poslanika s.a.v.s. Naprotiv, on je vjerovao da je tema konačnosti bila bazirana na njegovom visokom statusu, a ne iz hronološkog razloga. On je vjerovao da čak i ako novi poslanik dođe poslije njega, neophodno je da on mora biti između njegovih sljedbenika, koji će se ponizno sagnuti pred svojim učiteljem i on neće biti poslanik koji donosi zakon. On, prema tome, neće opovrgnuti konačnost ili Khatamijjat Časnog Poslanika s.a.v.s.

Ovaj učenjak opet kaže:

“Poslanici su, pošto su nosioci Božije poruke, Njegovi zastupnici. Prema tome, neophodno je da oni budu obdareni Božijom moći. Između potčinjenih službi, najviša je služba guvernera ili ministra, i sve druge službe potčinjene su njima i oni mogu odbiti odluke i upravljanje svojih potčinjenih; slično tome, nema položaja višeg od Khatam poslanika. Svaki drugi poslanik je nesumnjivo potčinjen njemu.” (*Debate (Mubahita)* u Šadžahanpuru, str. 24-25)

Kari Muhamad Tajjab, direktor, Darul Uloom iz Deobanda kaže:

“Upravo onako kao što je među melekima i šejtanima u prvom redu osoba koja nadilazi svakoga svoje vrste; u slučaju meleka ona nadilazi sve u dobrotvornosti i ne može biti nadmašena – Džebriil, a Iblis prokleti u slučaju šejtana, koji im dodjeljuje zla i bezbožnosti. Slično tome je Khatam za poslanike i Khatam za Deđale, i oni su obojica vrhovni u svojim pojedinačnim sferama. Među poslanicima on je vrhunac savršenstva i u isto vrijeme davalac savršenstva drugima. Njegovo ime je Muhammed s.a.v.s., Allahov vjerovjesnik.” (*Talimati Islam aur-Masihi Akvam*, str. 223-224)

Obećani Mesija kaže:

“O vi, ljudi neznalice, slijepih očiju, naš Časni Poslanik s.a.v.s. i naš vođa (mi mu šaljemo hiljade selama), nadmašio je sve prethodne poslanike u duhovnoj dobrotvornosti. Dobrotvornost drugih poslanika je, poslije određenog vremena, prestala. Sada su ove nacije i ove vjere praktično mrtvi i nema života u njima. Ali duhovna dobrotvornost našeg Časnog Poslanika s.a.v.s. i dalje će postojati do Sudnjeg dana. Zato muslimanima nije potrebno da Mesija dođe izvan njihovog vlastitog naroda. Budući da se čak obična osoba kroz njegovu dobrotvornost može uzdići do položaja mesije, upravo kao što je Allah uzdigao mene, svog poniznog roba.” (*Čašmae Masihi*)

KHATAM

U značenju 'ukrasa': Časni Poslanik je kao ukras za cijeli skup poslanika i život i duša tog tijela.

Obećani Mesija kaže:

“Kad pažljivo i pravedno pogledamo u cijelom lancu poslanika nalazimo najhrabrijeg, živog Poslanika koji je najmiliji Svemoćem Bogu, i mi prepoznamo samo jedno ljudsko biće, to znači kralja svih poslanika i ponosa svih poslanika i krunu svih poslanika. Njegovo ime je Muhammed Mustafa i Ahmad Mudžtaba (odabrani) s.a.v.s., slijedenjem kojeg čak za deset dana može krunisati osobu takvim uspjehom koji se nije mogao postići prije njega ni za hiljadu godina.” (*Siraji Munir*)

“Časni Poslanik s.a.v.s. u poređenju sa ostalim poslanicima izgleda kao puni mjesec, dok su svi drugi zajedno kao mlad mjesec.” (novine *Al-Hakam*, 10.1.1899.)

Kazi hafiz i muhaddis **hazreti Muhammad bin Ali-Šakani Al-jamani-as-Sanani** (umro 1250. po Hidžri) izjavio je:

“Časni Poslanik s.a.v.s. se ovjekovječava među preostalim poslanicima i služi kao njihov pečat da potvrdi njihovu vjerodostojnost i tvrdnju poslanstva. Ovo je izvor mnogo dostojanstvenije časti za njih sve – da je tako visoko uzvišena osoba, najomiljenija Bogu, bila stavljena u kategoriju poslanika.” (*Fathal Kuadeer*, tom 4, str. 276)

Hazreti imam Muhammed bin Abdul Baki (umro 1222. po Hidžri/1710. naše ere) i **Ibni 'Asakar** slažu se:

“Značenja KHATAMAN NABIJJIN su da je Časni Poslanik s.a.v.s. u svojoj fizičkoj i svojoj duhovnoj građi najšarmantnija i najmilija ličnost. To je zato što su slava i duhovna veličina svih poslanika manifestovani kroz njega i on se može uporediti sa predivnim prstenom koji služi za ukras.” (*Zarkani Šarah Mvahabul Luddunia*, tom III, str. 16. i *Šehul Huda val-Iršad*, str. 55)

KHATAM

Znači: staratelj, zaštitnik i zaštitni znak. Pečat Muhammeda je taj koji omogućuje vjerodostojnost i istinitost svih poslanika i njegov je pečat taj koji pruža uvjerljivi dokaz istinitosti njihovih učenja.

Osnivač ahmedija pokreta kaže:

“Taj blagoslovljeni poslanik je hazreti Khatamal Anbijja, poglavica onih čistog srca, najbolji od vjerovjesnika, ponos svih poslanika, Muhammed odabrani s.a.v.s. O Bože, moj voljeni, prospi Svoje blagoslove na Tvog najmilijeg, najboljeg i najčasnijeg poslanika, kako nikoga prije nisi blagoslovio u vječnosti. Da se ovaj najdobroćudniji poslanik nije pojavio na ovom svijetu, istina tolikih manje važnih poslanika (kao što su Junuz, Jakub, Isa-sin Mejremin, Malachi, Yahja i Zekerija) ostala bi skrivena. To je zato što mi nismo imali istinski uvjerljiv argument u prilog tome, premda su oni svi bili Tvoji izabranici i Tvoji omiljeni poslanici. Ovo je obaveza i usluga Časnog Poslanika, što su svi oni bili prihvaćeni kao ovlašteni Božiji vjerovjesnici.” (*Itmamul-Hujjat*, str. 28, izdanje 1894.)

Abdul-Hasan Šarif (umro 496. po Hidžri), da Allah bude zadovoljan njime, bio je slavan učenjak i on je slijedećim riječima objasnio šta Khataman Nabijjiin znači:

“Ovo, rečeno metaforički, znači da je Svemogućí Allah odredio Časnog Poslanika s.a.v.s. nad knjigama svih prethodnih poslanika i on dokazuje istinitost njihovih učenja i potvrđuje ih na isti način kao što su dokumenti ovjereni pečatima što ih

čini vjerodostojnim.” (*Talkhisul Bajan Fi-Muđazatul*, Kur’an, str.191)

Obećani Mesija je napisao:

“Savršeni moralni atributi Časnog Poslanika u oba uvjeta (kušnji i nedaća kao i u vrijeme pobjede i slave) također jamče visoki i savršeni moralni standard svih prethodnih poslanika, zato što je on ovjerio njihova poslanstva i njihove knjige i učinio jasnim da su svi oni bili omiljeni Bogu.” (*Braheeni Ahmadijja*, pod bilješkom 11)

Obećani Mesija navodi:

“On je bio stvoren Khatamul Anbijja, ne u smislu da nijedna duhovna blagodati u budućnosti ne može biti postignuta kroz njega, nego u smislu da je on zaista i istinski služio kao Pečat za njih. To znači da niko ne može postići bilo kakvu duhovnu blagodat osim kroz njegov pečat i da vrata direktnog zajedništva s Bogom neće nikada u budućnosti biti zatvorena za njegove sljedbenike za sva vremena. Ni jedan poslanik osim njega ne drži taj PEČAT i poslanstvo određene vrste može biti stečeno jedino kroz njega. Ali za stjecanje tog statusa bit će neophodno da osoba mora biti jedino između njegovih sljedbenika.” (*Hakeekatul Vahi*, str. 27-28)

KHATAM

U značenju - da je on stekao savršenstva svih vrsta poslanstva.

Obećani Mesija je napisao:

“Ukratko, naša vjera je: 'La ilahe illellah, Muhammedu resulullah', tj. 'nema Boga osim Allaha, Muhammed je Allahov poslanik.' Naše vjerovanje, kojeg se mi držimo u ovom dunjalučkom životu i s kojim ćemo, s Božijom pomoći, preseliti na drugi svijet, jeste da je naš duhovni vođa i učitelj Muhammed s.a.v.s. pečat poslanika i najbolji od vjerovjesnika. Njegovom rukom vjera je bila usavršena i bio je dovršen Allahov blagoslov kojim čovjek prihvata pravi put i stiže bliže Bogu. Mi čvrsto vjerujemo da je Časni Kur'an pečat svih Božijih knjiga i da ni trun ne može biti dodan ili oduzet od njegovih propisanih učenja, zabrana, zapovijedi i upozorenja. Neće biti nijedne objave od Boga koje mogu dopuniti ili opozvati ili zamijeniti bilo koju od naredbi Časnog Kur'ana. Ako bilo ko misli drukčije, po našem mišljenju, on je izvan tijela vjernika i on je nevjernik. Mi vjerujemo da niko nije vrijedan obožavanja osim Svemogućí Bog i da je sejjidina hazreti Muhammed, Odabrani s.a.v.s., Njegov poslanik i Khatamul Anbiya. Mi vjerujemo da su meleki stvarnost, da je Sudnji dan stvarnost, da su Džennet i Džehenem stvarnost.” (*Izala Auham*, str. 69)

“Zbog čistoće njegove duše, bistre pronicljivosti, skromnosti, prikladnosti, istinitosti, poštenja, potpunog oslanjanja na Boga, nepokolebljive vjernosti Njemu, u najvećem obilju, i zbog

čistoće, savršenosti, plemenitosti, bez mrlje, i zbog njegove upotpunjenosti u odnosu na sve ostale poslanike. Uzvišeni Allah ga je blagoslovio parfemom najviše čistoće. Njegovo srce i njegova duša su, u veličanstvenosti i čistoći, bili daleko superiorniji od onih koji su umrli prije njega, kao i onih koji će ga slijediti. To je razlog što je on, također, zaslužio da bude blagoslovljen objavom snažnijom, čistijom, savršenijom i kristalno jasnom kao ogledalo, koja odražava Božije attribute.’ (Surma Čašmai Arija, str. 23)

Šejkh Abu-Abdullah Muhammed bin Ali-Hussain Al-Hakim Al-Tirmidhi (umro 308. po Hidžri) rekao je:

“Prema našem vjerovanju, Khataman Nabijjiin znači da je poslanstvo, sa svim svojim dodacima i slavom, doseglo vrhunac u Časnom Poslaniku s.a.v.s. i Svemoguću Allah je odredio da njegovo srce bude kao brod koji će sakupiti sve savršenosti poslanstva i onda staviti Svoj Pečat na to.” (*Kitab Khatamal Anbija*, str. 241)

Obećani Mesija je, još, rekao:

“Časni Poslanik s.a.v.s. bio je obdaren posebnom istaknutošću, budući da su sva savršenstva koja pripadaju poslanstvu dosegla vrhunac u njemu; i drugo, nema poslanika koji će donijeti zakon poslije njega, niti ima poslanika koji bi bio izvan područja njegovih vlastitih sljedbenika. S druge strane, ko god je blagoslovljen verbalnim zajedništvom s Bogom, stječe to jedino kroz njegovu velikodušnost i on je, također, jedan od njegovih sljedbenika i nije neovisan poslanik.” (*Titama Čašme Ma’arafat*, str. 9)

Fakhrud Din Razi (umro 544. po Hidžri), slavni interpretator i komentator Časnog Kur’ana, kaže:

“Mudrost je Khatam svih i za Khatam je neophodno da bude najviši. Zapamtite da je Časni Poslanik s.a.v.s., kad je bio uzdignut do statusa Khataman Nabijjiin, bio potvrđen najvišim među svim poslanicima.” (*Tafsir Kabir*; Razi, tom VI, str. 31)

Allama Abdul-Rahman bin Khaldun, vrlo slavan i priznat stručnjak u historiji (umro 808. po Hidžri/1406. naše ere), smatra da Khatami vilajet treba, također, biti uzet u istom smislu kao Khatami Nebuvvat i on obajšnjava:

“Priznato je da su stepeni vilajeta slični stepenima poslanstva. Samo najsavršeniji evlije mogu biti nazvani Khatam al-Aulija, to jest da je neki određeni evlija dostigao najviši mogući stepen koji jedan evlija može postići. To je upravo ono što je Khatamal Anbija postigao, stepen savršenstva koji uopće poslanik može dostići.” (*Mukaddama Ibn-Khaldum*, str. 271-272, egipatsko izdanje)

Kutub Ahrar, **Šah Badee’ud Din Madar** (umro 851. po Hidžri) rekao je:

“Između evlija koji su se pojavili poslije ashaba Časnog Poslanika s.a.v.s. niko osim trojice nikada nisu postigli visoko duhovno odlikovanje za kojim su težili: 1) Khvadža Awais Kurni; 2) Bahlol Rana; i 3) evlija odabranik hazreti Mohijud Din, koji je bio najviši i bez premca. Njemu je bilo poklonjeno odlikovanje među evlijama kao što je poklonjen status Khatamal Anbijja, što je najviši stepen među poslanicima. Slično tome, Khilafat je dosegao vrhunac u vrijeme ashaba Časnog Poslanika kao što je položaj evlija bio usavršen za Alia i šehidstvo na Hasanu i Huseinu r.a.” (*Kiratul ’Ain Fi Mahamid Ghaus Sakalain*, str. 18)

Maulana Muhammad Kasim, milost neka je na njemu, nasljednik Šah Abdul-Aziza i osnivač Religijske ustanove ‘Deobanda’, (umro 1297. po Hidžri/1880. naše ere) rekao je:

“Sfera (djelokrug) Khatam svake oblasti proširuje se do svojih vlastitih granica; premda kao kralj on drži prevlast nad svojom oblasti, ipak je potčinjeni kralja sedam oblasti. Slično tome, Khatam svake oblasti, premda je Khatam u svojoj vlastitoj oblasti, potčinjen je našem Khataman Nabijjiin (s.a.v.s.)” (*Tahzirun Nas*, str. 35)

Osnivač ahmedija pokreta kaže:

“Sva vjerovjesništva i poslanstva, nakon što su dostigla vrhunac

duhovne visine, bila su na vrhuncu u našem Vođi i Učitelju s.a.v.s., u najpunijem savršenstvu.” (*Filozofija učenja islama*)

Sajjad Abdul-Karim Jilani, Božiji dar osmog stoljeća Hidžre (umro 767. po Hidžri/1365. naše ere), kaže:

“Hazreti Muhammed s.a.v.s. je Khataman Nabijiiin zato što je on postigao najviše savršenstvo koje nijedan poslanik nikada nije postigao.” (*Al-Insanul Kamil*, dio 36, tom X, str. 69)

Maulana Muhammad Kasim iz Nanauta kaže:

“Što je veća nagrada, to viši treba biti primalac da je primi. Zato je bilo neophodno da osoba, da bi primila sva Božija savršenstva, morala biti prikladna za tu nagradu, i mi je priznajemo u osobi našeg Vođe i Učitelja, najsavršenijeg od Božijih sluga i poglavice oba svijeta – Khataman Nabijiiin.” (*Intisarul Islam*, str. 45)

Osnivač ahmadija pokreta kaže:

“Naš Časni Poslanik s.a.v.s. je sažet prikaz svih različitih savršenstava. Svemogućí Allah mu naređuje u Časnom Kur'anu:

”Zato ti slijedi (ovu) njihovu uputu (koju je Allah podario)’
(6:91)

odnosno, on isto tako treba slijediti uputu koja je bila naređena svim prethodnim poslanicima. Očito je, zato, da će ličnost osobe koja u sebi skupi sva različita učenja, biti spremište svih savršenstava i on mora biti starješina svim poslanicima udruženim zajedno.” (*Čašmae Masihi*)

Arif Rabbani, **Abdul-Karim Jilani** (umro 767. po Hidžri), kaže:

“Časni Poslanik s.a.v.s. je bio Khataman Nabijiiin zato što je on nama pružio znanje mudrosti, upute i sve duhovne tajne i on nas je svemu ovom uputio na vrlo jasan i iscrpan način.” (*Al-Insanul Kamil*, tom I, dio 36, str. 69)

Vrlo slavan Maulana Rumi (umro 672. po Hidžri) izjavljuje u nekim od svojih perzijskih strofa:

“On je bio Khatam jer niko po velikodušnosti
Nikada prije nije bio kao on, niti će ikada biti.
Kad se zanatlija uzvine do izuzetnosti u svom zanatu,
Nikada mu ne kažete da je sada umjetnost došla do
svoga kraja.”

(Mathnavi Maulana Rumi, dio 6)

Obećani Mesija, Osnivač ahmadija pokreta, kaže:

“Činjenica je da nijedan poslanik u stvarnosti ne nadilazi njega niti je čak ravan njemu po savršenstvu duhovnih dostignuća. Čak i meleci, da ostavimo ostale, nisu se mogli usuditi da o sebi tvrde jednakost sa Časnim Poslanikom s.a.v.s. u ovom polju.” *(Braheeni Ahmedija, str. 258)*

“Pronicljivost i mudrost Časnog Poslanika s.a.v.s. daleko je iznad mudrosti svih njegovih sljedbenika zajedno. Avaj, da moja braća ne budu povrijeđena, ja ću tvrditi, za šta ću pružiti razumne osnovice, da se pronicljivost i mudrost svih poslanika uzetih zajedno ne mogu izjednačiti sa njegovom pronicljivošću i mudrošću.” *(Izala Auham, str. 307)*

**Hadis 'La Nabija B'adi'
(nema poslanika poslije mene):
njegovo objašnjenje**

Protivnici ahmedijata, u potporu svojoj tvrdnji, skloni su govoriti da su sve vrste poslanstva sada prestale, čak i ako onaj koji tvrdi poslanstvo bude između njegovih sljedbenika i potpuno potčinjen Časnom Poslaniku. Oni iz riječi *La Nabija B'adi* zaključuju da poslanstvo bilo koje vrste ne može nikada postojati poslije Časnog Poslanika s.a.v.s.

Mi želimo da naši čitaoci duboko razmisle o tome da li svi ovi, poštovanja dostojni učenjaci i evlije, čije smo tvrdnje već naveli, nisu bili upoznati sa hadisom o kojem je riječ. Jesu li oni (Bože sačuvaj) bili male vrijednosti kad se uporede sa učenjacima sadašnjice u pitanju mudrosti i razumijevanja, ili u pobožnosti i bogobožnosti? Kako su oni mogli, unatoč takozvanom čistom i jasnom pravcu, ipak podržavati tvrdnje da vrata poslanstva nisu bila potpuno zapečaćena i da će poslanici nastaviti dolaziti da obnove islam u njegovoj originalnoj čistoći.

Mi ovdje navodimo poglede nekih istaknutih drugova Časnog Poslanika, muslimanskih učenjaka i evlija, što će služiti u donošenju čvrstog i odlučnog mišljenja u vezi s ovim.

Hazreti Ajša r.a. Ummul-Muminin, Istinoljubiva (da Allah bude zadovoljan njome), za koju je bilo općeprihvaćeno da je muslimane naučila polovinu islamske vjere, rekla je:

“O vi, muslimani! Recite da je Časni Poslanik s.a.v.s. bio Khataman Nabijiiin, ali nemojte reći da neće biti poslanika poslije njega.” (*Durri Mansur*, tom V, str. 204)

Šejh-ul-imam **Ibni Katibah** (umro 267. po Hidžri) poslije navođenja onoga što je hazreti Ajša, Istinoljubiva, rekla, komentariše:

“Ova izjava (hazreti Ajše) ne protivi se onome što je Časni Poslanik a.s. rekao; to jest 'La Nabija B'adi'. Jer, ono što je Časni Poslanik, zapravo, mislio bilo je da ni jedan poslanik neće doći poslije njega koji bi ukinuo njegov Zakon.” (*Tavil Mukhtaliful Ahadith*, str. 236)

Vrlo slavan muhaddis i učenjak Indijskog potkontinenta imam **Muhammad Tahir** (umro 986. po Hidžri) tvrdio je:

“Ovo stajalište hazreti Ajše bilo je zasnovano na pretpostavci da je Isa a.s. bio očekivan da se pojavi. Ovo mišljenje također nije u suprotnosti sa riječima Časnog Poslanika s.a.v.s.: 'Nema Poslanika poslije mene.' Ono što je on mislio kazati bilo je da neće biti poslanika poslije njega koji će opozvati njegov Zakon.”

Slavni komentator Miškata i vrlo priznati muhaddis Indijskog potkontinenta **Mulla Ali Kari** (umro 1014. po Hidžri /1606. naše ere) kaže:

“Prema ulemi (vjerskim učenjacima), riječi 'La Nebija B'adi' znače da nijedan poslanik u budućnosti neće biti uzdignut koji bi ukinuo Zakon Časnog Poslanika s.a.v.s.” (*Al-Iša'at Fi Ašrakatus Saat*, str. 226)

Abdul-Vahab Še'rani (umro 976. po Hidžri /1568. naše ere), dok je objašnjavao Hadis 'La Nabijja B'adi' i 'La Resuul B'adi', rekao je da neće biti nikakvog poslanika poslije njega koji će donijeti zakon.” (*Al-Javakeet Val Javahar*, tom II, str. 35)

Hazreti Šah Vali Ullah iz Delhija (umro 1176. po Hidžri) piše:

“Iz riječi Časnog Poslanika 'La Nabijja B'adi' i 'La Resuul' dolazimo do zaključka da poslanstvo koje je prestalo predstavlja poslanstvo koje donosi Zakon.” (*Kiratul 'Ainain Fi-Tafadhulul Šaikhain*, str. 39)

Hafiz Barkhurdar, nasljednik hazreti šejha Nauša Ganja, slavni evlija i vjerski vođa, objašnjavajući navedeni hadis, rekao je:

“Značenje ovog hadisa je da nema poslanika poslije mene koji će biti uzdignut sa novim zakonom, osim kad Allah želi da uzdigne nekoga između poslanika i evlija.” (*Nibras*, 445. podbilješka)

Popularni i dobro poznati vjerski vođa Ahli-hadisa, **Navab Siddik Hasan Khan**, kaže:

“Hadis *'La Wahi b'ada Mautee'* nema temelja, iako je *'La Nabijja Ba'adii'* sasvim ispravno, što prema učenim ljudima znači: 'Neće biti poslanika poslije mene koji će biti uzdignut sa novom zbirkom zakona koji će ukinuti moj Zakon.' (*Iktarabus Sa'at*, str. 162)

Mjerodavni sud Časnog Poslanika s.a.v.s.

Ajet koji sadrži riječi Khataman-Nebijjiiin bio je objavljen u petoj godini po Hidžri. Četiri godine kasnije je sin Časnog Poslanika s.a.v.s., hazreti Ibrahim, umro u djetinjstvu. Uprkos činjenici što je Časni Poslanik s.a.v.s znao istinsko značenje ovog ajeta mnogo bolje nego bilo ko drugi, on je ipak rekao nakon što je dijete umrlo:

“Da je Ibrahim ostao živ, on bi, sigurno, bio istinski poslanik.”

Neki od mualvisa pokušavaju objasniti ovaj hadis govoreći da je Allah učinio da ovo dijete umre upravo iz razloga da ne bude poslanik kad odraste. Očito, takvo objašnjenje nije prihvatljivo zdravom razumu i u isto vrijeme je suprotno Božijem sunnetu. I Časni Kur'an navodi da će dijete čestitog čovjeka, ako će odrasti kao bezbožna osoba, takvo dijete, radi plemenitih i bogobojaznih roditelja, umrijeti u ranim godinama. Ovo je manifestacija vrlo posebne naklonosti. Ali ne može se naći u Časnom Kur'anu navod gdje je Allah učinio da neko umre zato što je u sebi imao urođenu naznaku poslanika i da je trebao postati primalac posebnih Božijih naklonosti kad dostigne zrele godine. Ovakva pretpostavka bila bi suprotna glasu zdravog razuma i Božijim atributima milosti i samilosti.

U vezi s ovim hazreti imam **Ali-Kari**, Božija milost neka je na njemu, dobro poznati stručnjak, koji je umro 1014. po Hidžri / 1605. naše ere, zaključio je, što može poslužiti kao vodeće svjetlo za ulemu sadašnjeg doba, objašnjavajući ovaj hadis:

“Izjava Časnog Poslanika o tome da bi Ibrahim postao istinski poslanik ni na koji način ne opovrgava izraz KHATAMAN

NABIJIN, zato što to znači da: 1) rečeni poslanik neće ukinuti njegov Zakon i 2) da on može biti jedan od njegovih sljedbenika.” (*Mauzu’ati Kabeer*, str. 58-59)

Vrlo učeni **Šahabud Din Ahmad Hajar-al-Hašmi**, veliki stručnjak u pravosuđu i veliki muhaddis (umro 973. po Hidžri), prenio je od hazreti Alija r.a., nasljednika Časnog Poslanika s.a.v.s. i kaže:

“Kad je Ibrahim, sin Časnog Poslanika, umro, on je pozvao hazreti Mariju Kibtijju (majku umrlog djeteta), koja je oprala i okupala svoje dijete i umotala ga u ćefin. Onda ga je Časni Poslanik držao na svojim rukama i izašao iz kuće. Još je nekoliko ljudi također bilo s njim. On je otišao i sahranio dijete i stavljajući svoju ruku na mezar rekao: *’Allaha mi, on je zaista poslanik i sin poslanika.*” (*Al-Fatava Al-Hadisija*, str. 125)

Pojam KHATAMAN NABIYYEEN i dolazak ISAA A.S., Božijeg poslanika

Iz proučavanja ranije navedenoga, što su pisali najugledniji i predani učenjaci i veliki mislioci islama od najranijeg do sadašnjeg vremena, našim čitaocima će postati sasvim jasno da spomenuti učenjaci nikada nisu ni pomislili da se značenja Khataman Nabijjiin mogu odnositi na to da je Časni Poslanik potpuno zapečatio dolazak svih vrsta poslanstva. Veličanstveno odlikovanje dato našem učitelju i vođi prenosi vrlo duboka i filozofska značenja pod kojima je njemu bio poklonjen ključ svake vrste časti, slave i poštovanja i on je također postao primalac svake vrste blagoslova i dobrotvornosti. Prema tome, time što je KHATAM, on zauzima tako uzvišeno i poštovano mjesto kakvo ni jedan poslanik, melek, čovjek ili superčovjek nikada nije dostigao. Zato je bilo obavezno da njegov Zakon ostane na snazi do isteka vremena i da ni jedna tačka iz njega neće nikada biti ukinuta. Ovaj visoki položaj i vrhunska uzvišenost zahtijevala je da vrata milosti i dobrotvornosti iz svakog drugog izvora budu zauvijek zatvorena. Jedino vrata milosti i dobrotvornosti Časnog Poslanika s.a.v.s. moraju ostati otvorena i nikakav blagoslov neće biti moguće postići iz bilo kojeg drugog osim iz njegovog. Imajući u vidu ovu tačku gledišta i uvažavajući mišljenje poštovanih učenjaka prošlih stoljeća, nemamo alternative nego da priznamo da u budućnosti nikakav poslanik ne može biti uzdignut, koji će ukinuti Zakon Časnog Poslanika s.a.v.s. ili napraviti bilo kakve promjene u njemu. Ali poslanik, koji je također jedan od njegovih sljedbenika, potpuno potčinjen njemu, može uvijek biti uzdignut. Također, ne može biti nikakvog poslanika u budućnosti koji nije musliman i istinski sljedbenik Časnog Poslanika s.a.v.s.

Imajući u vidu prethodnu definiciju i objašnjenje Khataman Nabijjiin, ako razmatramo koncepte mualvisa (hodža) sadašnjeg vremena, nalazimo žalosne oprečnosti između njihovih pogleda i pogleda mudraca u prošlosti. Mualvisi, u jednu ruku, tvrde da se u skladu sa interpretacijom Khataman Nabijjiin nikakav poslanik bilo koje vrste ne može nikada pojaviti - niti onaj koji donosi zakon, niti onaj koji ne donosi zakon; niti sljedbenik, niti nevjernik; niti slobodna osoba, niti rob. Ukratko, niko se nikada ne može pojaviti, premda osoba možda istinski bude najiskreniji sljedbenik i predanik Časnog Poslanika s.a.v.s., čak i ako bude tako potpuno zaokupljena u svojoj ljubavi, da potpuno uništi svoju vlastitu ličnost i okrene svaki dio svoje duše i tijela potpunoj potčinjenosti učitelju i tako postane istinski odraz Časnog Poslanika s.a.v.s. Njihovi koncepti su dvolični. S jedne strane, oni vjeruju u ovakve daleke predodžbe, a s druge strane, oni čvrsto vjeruju da će se Isa a.s., koji je bio poslanik izraelskog ummeta i koji je slijedio Zakon Musaa, spustiti s neba kao poslanik i Allahov vjerovjesnik.

Kada se našim protivnicima ukaže na ovu očitu oprečnost i ozbiljno razilaženje, neki od mualvisa će kazati da će Isa nakon što se spusti postati musliman. Zbog toga, budući da će biti sljedbenik-poslanik, to nije protuslovno sa ajetom Khataman Nabijjiin. Ali ovo je sigurno protivno njihovom stajalištu da nikakav poslanik bilo koje vrste ne može nikada doći poslije Časnog Poslanika s.a.v.s. S druge strane, iz njihovog koncepta sigurno može biti potpomognuto stajalište da dolazak 'sljedbenika-poslanika' ni u kom slučaju ne opovrgava izraz Khataman Nabijjiin. To je razlog zašto se jako mnogo naših protivnika često stidi dati odgovor ahmadi muslimanima i umjesto toga tvrde da u vrijeme kada Isa dođe s neba on neće biti poslanik. Ali ovo je slab izgovor i potpuno neoprostiv, zato što su muslimanski učenjaci izrazito tvrdili da je smrtni grijeh proglasiti za Božijeg poslanika da nije poslanik. To je neoprostivo huljenje. Iz tog razloga ovi učenjaci, koji smatraju da će se Isa spustiti s neba, također vjeruju da će on doći kao poslanik. Navodimo i poglede nekih od ovih učenjaka:

Hazreti Mohijud Din Ibn-Arabi (umro 638. po Hidžri / 1240. naše ere) kaže:

“Isa a.s. spustit će se među nas kao sudac i on će, bez sumnje, biti poslanik.” (*Fatuhat Makijja*, tom I, str. 570)

Na osnovu prethodnih učenjaka, **Navab Sidik Hasan Khan** napisao je svoju popularnu knjigu *’Hujajul Kirama’*:

“Ko god smatra da će Isa a.s. doći dolje bez svog poslanstva, nesumnjivo je očiti nevjernik, budući da je imam Sajuti učinio vrlo jasnom ovu tačku.” (str. 431)

Pravnik i slavni učenjak iz Deobanda, **Maulvi Muhamed Šafi**, navodi u jednom od svojih pravila:

“Ko god negira poslanstvo Isaovo neznabožac je i isti sud će vrijediti čak i nakon što se Isa spusti. Koncept da je on vjerovjesnik bit će obavezujući, i zbog toga što će on doći kao imam, bit će obavezujuće da se pokoravamo njegovim naredbama. Ukratko, Isa a.s. će čak i poslije svog spuštanja biti poslanik i vjerovjesnik i vjera u njegovo poslanstvo će i dalje prevladavati pošto je to bila zapovijed u prošlosti.” (*Registar Fatava*, str. 49)

Naša posljednja molba

Mora da je postalo vrlo jasno svim našim čitaocima poštenog duha, iz pomnog čitanja raznih isječaka koje smo naveli, da je definicija i objašnjenje ajeta Khataman Nabijjiin, kako je predstavljeno od ahmedija pokreta, upravo ono što su svi vjerodostojni muslimanski učenjaci i razni poštovani evlije duboke pronicljivosti izrazili u toku svog vlastitog životnog doba u prošlosti. Ako je ono što ahmadi muslimani vjeruju bogohulno i ako ovaj koncept uzrokuje da neko bude izbačen iz okrilja islama, zar se neće pojaviti pitanje: ako je određena stvar štetna za Hasu, zašto nije štetna i za Husu? Ako određeni koncept uzrokuje da neko bude izbačen iz okvira islama danas, zašto to nije uzrokovalo isto u prošlosti? Je li silom nametnut kriterij za odmjeravanje islamskih ideologija za određene osobe drugačiji od drugih? Ako je to ono što naši protivnici pripisuju islamu, onda je ovo zaista nema sumnje neislamsko i nema ni najmanjeg odraza islama kojem je poučavao naš učitelj Časni Poslanik s.a.v.s.

Mi vjerujemo da će naši čitaoci poštene namjere jasno spoznati: ako se pojavila promjena u islamskim konceptima, sigurno nije ahmadija pokret taj koji je kriv za to. To su njihovi protivnici koji su pogrešno tumačili istinsku vjeru. Četrnaest stotina godina stara historija islama opravdava ono što ahmadi muslimani vjeruju. Dugačak red od Allaha upućenih muslimanskih učenjaka, upravo od najranijeg perioda islama do sadašnjeg vremena, podupire i potvrđuje ahmadija stajalište u ovoj stvari. Zašto je onda ahmedija pokret učinjen predmetom ismijavanja, poruge i satire?

Duboko se zamislite nad ovim predmetom sa strahom od Allaha u svojim srcima. Mi smo posve sigurni da će svako ko ima

strah od Allaha u svom srcu i ko je poštene namjere biti primoran doći do istog zaključka do kojeg je bogobojazni i priznati vjerski učenjak sadašnjeg doba **Maulana Abdul-Madžid Darjabandi** stigao. On kaže:

“Koliko sam ja proučavao pisanja poštovanog Mirze Sahiba, Osnivača ahmadija pokreta, nalazim da umjesto negiranja njegova pisanja vrlo strogo podupiru ovaj koncept, i koliko se ja sjećam, tu je jedan važan paragraf u formi pristupnice (Ba'ita), koji naređuje osobi da ima čvrstu vjeru u 'Khataman Nabijiiin' Časnog Poslanika s.a.v.s. Ako i nakon toga Mirza Sahib naziva sebe poslanikom, pa svaki pojedini musliman na Zemlji očekuje poslanika te vrste. Odatle je posve jasno da takav koncept ne negira 'Khatam-i-Nabuvat'. Ako je ahmadijat ono što je objašnjeno u pisanjima hazreti Mirze Sahiba, onda bi bila vrlo velika nepravda to zvati odmetništvo.” (*Al-fazal*, 21. mart 1925. god.)

Lista odabranih učenjaka čiji se pogledi slažu sa ahmadija interpretacijom

Maulana Abdul-Madžid Darjabandi
Allama Abdul-Rahman bin Khaldun
Hazreti Abdul-Vehab Šerani
Hazreti Abu-Abdullah Muhammed bin Ali Husein Al Hakim
Hazreti Maulana Abdul-Hasanat Abdul Hajje
Abdul-Hassan Šarif
Hazreti Abu-Saeed Mubarak
Hazreti Imam Ali-Kari
Hazreti Al-Šeik Bali Afandi
Hazreti Ajiša Ummul Muminin r.a.
Hafiz Barkhurdar hazreti Fakhrud Din Razi
Hazreti Maulana Farangi Mahal
Ibni-Asakar
Šaikul Imam Ibni-Kateebah
Hazreti Ja'far Sadik
Hazreti Maulana Jalalud Din Rumi
Hazreti Mirza Ghulam Ahmad, Obećani Mesija i Mehdi
Hazreti Mirza Mazhar Jan Janan Nakšbandi
Hazreti Mohijad Din Ibn-Arabi
Hazreti imam Muhammed bin Abdul-Bakee
Hazreti Muhammed bin Ali-Šokani Al jamani-al-Sanani

Maulana Muhammed Kasim
Maulvi Muhammed Šafi
Imam Muhammed Tahir
Kari Muhammed Tajjab
Maulana Rum
Navab Siddik Hassan Khan
Hazreti Sajjed Abdul-Karim Jilani
Šahabud Din Ahmad Hajar-al-Hašmi
Šah Badee-ud Din Madar
Hazreti Šah Valiullah
Šeik Abdul-Kadir
Hazreti Šeik Ahmad Farooki

KHATAMAN NABIYYEEN

*INTERPRETATIONS
BY EMINENT LEARNED SCHOLARS OF ISLAM*

(BOSNIAN TRANSLATION)

Ljubav svakome, mržnja nikome!